

des, og som man nu vil fornye og give en større Varighed ved denne nye Lønningslov. Jeg har opfattet mig selv det Spørgsmaal: Mon det er det rette Dieblisk at komme med en saadan Lønningslov? og jeg skal ikke nægte, at det forekommer mig, at Dieblisset ikke er det gunstigste, nu, da det er uvisst, hvorledes Skolens Stilling vil blive i Fremtiden, om Staten vil vedblive at beholde den hele Indflydelse, som den nu har paa Skolen, eller om Communerne ville komme til at faae en større, og som det forekommer mig, en billigvis større Indflydelse paa Skolens Stilling i det Hele. Men, naar man ikke selv kan anvise noget bestemt Bedre, saa skal man ikke forfaste det, der ydes af Andre; det er en Grundsætning, som jeg altid har holdt fast ved, naar jeg har stemt for Reformlove, om de endogsaa vare nok saa smaa. Jeg kan derfor heller ikke stemme imod, at en saadan Lov som denne nyder Fremme eller bliver vedtagen. Jeg kan kun fremstille de Betænkkeligheder allerede nu, som jeg har ved Loven selv. Paa den anden Side er det mig aldeles indlysende, at det er uretsfærdigt længere at lade Skolelærerstandens paa visse Steder vente paa nogen Forbedring i deres Kaar, indtil der kan komme en endelig Ordning af Skolens Anliggender, og naar jeg saa har tænkt mig, om der da ikke var nogen Kilde, hvorfra der i denne Mellemtid kunde raades Bod paa de uheldigt stillede Læreres Kaar, saa har det forekommet mig, at Staten, saaledes som Sagerne nu staae, er langt mere forpligtet til at gjøre Noget i den Henseende end Communerne. Det forekommer mig, at Staten har taget hele Skolevæsenet i sin Haand, den hersker idetmindste for en stor Deel over, hvem der skal være Lærer, den foreskriver Love og gaar meget vidt i sine Bestemmelser til at ordne Skolevæsenet. Det forekommer mig derfor, at den maatte sørge for, at Skolelærerne bleve satte istand til uden Ræringssørger at udøve deres Hverv, indtil der kan komme nye Magthavere, som kunne opfylde en saadan Forpligtelse. Naar man seer hen til vor Finantslov, vil man finde, at der er en Conto, som ethvert Aar aftager; jeg mener hermed de Understøttelser, som tidligere have været givne igjennem Secretariatet for Naar-

besfager, og som Finantserne nu have overtaget efter dette Stats-Secretariats Ophævelse.

Denne Conto tager hvert Aar af, og det forekommer mig, at Staten maatte kunne bruge en Deel af det, der derved spares, til et saadant Diemed som det, jeg har antydet, indtil der kan komme en endelig Ordning af Sagen i det Hele. Hvorvidt noget Saadant lader sig gjøre, hvorvidt Regjeringen kan være tilbøielig til at gaae ind derpaa, veed jeg ikke med Visshed, men det forekommer mig dog, at den ærede Cultusminister har udtalt sig for, at der muligt fra Statens Side kan gjøres Noget i den Retning, og jeg glæder mig da, at jeg kan anvise et bestemt Sted i vor Udgiftsbudget, hvorunder en saadan Udgift påsende kan henvises. Skulde man synes, at det var en for særnliggende Kilde, saa var der jo ogsaa en anden, som der er hentydet til i selve Lovforslaget, og som unægteligen ligger meget nærmere; jeg sigter herved til de Midler, der findes under Sorø-Akademie. Jeg troer, at denne Anstalts Beskaffenhed er saadan, at Staten har fuld Raadighed til at anvende dens Midler til et slikt Diemed, idet de jo paa ingen Maade ville blive brugte imod den almindelige Hensigt, hvortil de ere givne, nemlig til at fremme Oplysningen i Landet, og som paa ingen Maade kan siges, fuldstændigt at tilfredsstilles ved det, der stæer ved Sorø-Gymnasium, eller hvad man nu skal kalde Læreaanstalten; thi det er jo ikke længere et Akademie i den Betydning, det har været for. Jeg har, som sagt, disse Betænkkeligheder ved Lovforslaget, som foreligger, men jeg har ingen Betænkkelighed ved det, hvorom det egentlig dreier sig, at skaffe Skolelærerne den nødvendige Hjælp, som de trænge til. Jeg vilde ønske, at man kunde faae Regjeringen til at gaae ind paa at forstrække saadanne fra Statskassen med en midlertidig Hjælp og opsætte at give denne nye Lønningslov, indtil den kunde udkomme i sin naturlige Forbindelse med hele Skolevæsenets Ordning.

Formanden: Forinden i Discusstonen gaar videre, skal jeg blot underrette Thinget om, at Cultusministeren under Forhandlingerne har meddeelt mig, at han for Dieblisset har Forretninger, som han vanskeligen kan forlade,